

Voor u ligt een (concept) uitwerking van het gezamenlijke bestuurlijke verhaal voor de Powerport-regio. Dit document brengt de kern van onze gezamenlijke opgave onder woorden en biedt het inhoudelijke fundament waarop communicatiemedewerkers hun boodschappen en middelen (waaronder persgesprek 1 december) kunnen baseren. Deze tekst is (te) uitvoerig maar kan naar eigen inzicht door team communicatie gebruikt worden .

Inleiding Powerport-regio

Rijk en regio werken samen aan de ontwikkeling van de Powerport-regio Moerdijk, bestaande uit twee strategische zwaartepunten: het haven- en industriecluster Moerdijk en de Energyhub Amer in Geertruidenberg. Daar komt bij dat in dit gebied een netwerk van kabels en leidingen ligt, dat in verschillende richtingen door de regio loopt en onder andere door de gemeente Drimmelen gaat. Deze regio vormt een cruciale schakel in de energietransitie, de grondstoffen- en materialentransitie en de strategische autonomie van Nederland.

De Amerlocatie ontwikkelt zich tot een centrale energyhub voor onder andere de leveringszekerheid in Zuid-Nederland. Deze ontwikkeling kan alleen plaatsvinden in balans met de leefomgeving: met behoud van de kwaliteit van wonen en met respect voor natuurwaarden en de regionale wateropgaven. Dit vraagt om een integrale gebiedsuitwerking.

Het haven- en industriecluster Moerdijk heeft daarnaast aanvullende ruimte nodig voor circulaire processen, duurzame chemie, de bewerking van kritieke grondstoffen, kadegebonden bedrijvigheid en nieuwe energie-infrastructuur. In het BO Leefomgeving van juni 2025 is daarom afgesproken om eind 2025 vervolgbesluiten te nemen over de ontwikkelrichting van Moerdijk en de condities voor de strategische uitbreidingen in de regio.

Met het besluit van 1 december zetten rijk en regio gezamenlijk een volgende stap in de ontwikkeling van deze nationale sleutelregio. Daarbij staat centraal dat de noodzakelijke ruimtelijke en economische uitbreiding hand in hand moet gaan met brede welvaart, zorgvuldig maatwerk en een rechtvaardige aanpak voor inwoners, ondernemers en agrariërs. De formele ruimtelijke keuze voor de ontwikkelrichting volgt na het opstellen en doorlopen van het gebiedsplan, zoals juridisch vereist.

Rijk en regio nemen de bij bewoners, agrariërs en bedrijven opgehaalde uitgangspunten en randvoorwaarden als basis voor het vervolgproces en werken deze verder uit in het gebiedsplan. De gesprekken en opbrengsten sinds het BO Leefomgeving van juni 2025 vormen de eerste stap in een langdurig participatieproces. In de volgende fase worden betrokken partijen opnieuw actief meegenomen bij de concretisering van deze randvoorwaarden en de keuzes die daarbij horen.

Gemeente Moerdijk

In juni 2025 hebben rijk en regio vastgesteld dat de energietransitie, de verduurzaming van de industrie en het vergroten van de strategische autonomie van Nederland vragen om een forse uitbreiding van het haven- en industriegebied bij Moerdijk. Deze opgave is noodzakelijk om Nederland economisch sterk en duurzaam te houden.

De afgelopen maanden is een intensief participatieproces doorlopen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Het is bij zo'n ingrijpende opgave aan de gemeente om als eerste richting te bepalen. Moerdijk heeft dat zorgvuldig gedaan, op basis van wat in de omgeving leefde en welke keuzes ruimtelijk, maatschappelijk en economisch verantwoord zijn.

De gemeente concludeert dat de zuidoostelijke variant niet toekomstbestendig is. Deze variant veroorzaakt een structurele druk op meerdere dorpskernen en kan tevens de leefbaarheid en toekomst van het dorp Moerdijk niet garanderen door de ruimtelijke druk die blijft bestaan. Daarnaast sluit deze variant niet goed aan op de benodigde multimodale ontsluiting en leidt niet tot een logisch en toekomstvast havensysteem.

Tegen deze achtergrond ziet de gemeente de oostelijke richting als enige reële en toekomstvast ontwikkeloptie. Dit is een keuze met grote impact voor het dorp Moerdijk zelf, en daarom heeft de gemeente stevige randvoorwaarden geformuleerd rondom verhuisperspectief, een gebiedsfonds en een langjarig commitment van rijk en provincie voor een zorgvuldige uitvoering. Daarbij heeft de gemeente rijk en provincie nadrukkelijk opgeroepen deze lijn te volgen: de zuidoostelijke variant uit te sluiten en gezamenlijk de oostelijke ontwikkelrichting verder uit te werken.

Rijk en Provincie erkennen en respecteren de besluitvorming van het gemeentebestuur van Moerdijk. Het Rijk geeft aan de door de gemeente vastgestelde voorkeur te ondersteunen en werkt vanaf 1 december verder aan de randvoorwaarden die daarvoor nodig zijn. De Provincie neemt op dit moment nog geen besluit over de ontwikkelrichting. Om in 2026 een zorgvuldig principebesluit te kunnen nemen, wil de Provincie eerst inzicht krijgen in de uitvoerbaarheid van zowel de gemeentelijke randvoorwaarden als de eigen aanvullende voorwaarden, waaronder regionale economische meerwaarde en aansluiting van DRC, natuur- en watercompensatie, een financieel haalbare aanpak en het gewenste bedrijvigheidsprofiel.

Daarnaast vraagt zorgvuldigheid om het parallel opstarten van een MER-procedure waarin beide richtingen worden onderzocht, als juridisch verplicht onderdeel van het later op te stellen gebiedsplan.

Voor inwoners van het dorp Moerdijk is tijdige duidelijkheid en perspectief essentieel. De bestaande garantieregeling voor koopwoningen in het dorp

Moerdijk wordt daarom doorgezet. De regeling geeft per 1 december recht op 100 procent van de getaxeerde en geïndexeerde waarde. De door de regeling aangekochte woningen worden niet langer verkocht. In overleg met partners wordt gezocht naar een manier om deze woningen snel opnieuw in te vullen met een doelgroep aan inwoners die bijdraagt aan het in stand houden van voorzieningen zoals de school en verenigingen.

NB nog toevoegen regeling per 1 dec '26?
NB opmerking POM

Energyhub Amer / Geertruidenberg

De Amerlocatie vormt de tweede pijler van de Powerport-regio en ontwikkelt zich tot een centrale energyhub voor duurzame energievoorziening en leveringszekerheid in Zuid-Nederland. De samenhang met leefbaarheid en natuur- en wateropgaven maakt dat hier een brede gebiedsuitwerking noodzakelijk is. Deze gebiedsuitwerking moet de verschillende opgaven verbinden, zorgen voor een toekomstvaste inrichting van het Amergebied en voorkomen dat ontwikkelingen versnipperd, ongecoördineerd of zonder aandacht voor de leefomgeving plaatsvinden.

Rijk en regio werken nauw samen aan de verdere uitwerking van de Amervisie. Met de gemeente Geertruidenberg, de provincie Noord-Brabant en het waterschap Brabantse Delta wordt toegewerkt naar een bestuurlijke overeenkomst die in het eerste kwartaal van 2026 wordt ondertekend. In deze overeenkomst worden afspraken gemaakt over rollen en verantwoordelijkheden, financiële kaders en de samenhang tussen energie, leefomgeving en infrastructuur.

In juni 2026 wordt het gebiedsperspectief voor het Amergebied vastgesteld in het BO Leefomgeving. Dit gebiedsperspectief vormt de basis voor de uitwerking van projecten die bijdragen aan energiezekerheid, regionale duurzame opwek, natuurversterking en ruimtelijke kwaliteit. De gebiedsuitwerking loopt van 2026 tot 2027 en bereidt de benodigde uitvoeringsbesluiten voor, waaronder projecten zoals Nederwiek-3.

Met deze aanpak borgen rijk en regio dat de ontwikkeling van de Energyhub Amer zorgvuldig, samenhangend en in balans met de omgeving vorm krijgt.

Drimmelen en het landelijk gebied

De gemeente Drimmelen vormt een belangrijk onderdeel van de Powerport-regio, met name vanwege het omvangrijke agrarische gebied dat zowel in Moerdijk als in Drimmelen ligt. Dit gebied wordt in toenemende mate geconfronteerd met de opgaven rondom energie-infrastructuur, kabels en leidingen en de bredere gebiedsontwikkeling die samenhangt met Moerdijk en de Energyhub Amer.

Rijk en regio erkennen dat de agrarische sector een essentieel onderdeel is van de regionale economie en leefomgeving. Daarom worden de randvoorwaarden en condities die vanuit agrarisch perspectief zijn opgehaald, als uitgangspunt genomen voor het vervolgproces.

De aanleg van nieuwe energie-infrastructuur, waaronder kabels en leidingen die in verschillende richtingen door Drimmelen lopen, heeft impact op bedrijfsvoering en landschap. Rijk en regio zetten zich ervoor in deze infrastructuur zoveel mogelijk te bundelen, knelpunten tijdig te identificeren en slimme oplossingen te vinden voor aanleg en beheer. De effecten op verkaveling, bereikbaarheid en productieruimte worden integraal beoordeeld binnen het gebiedsplan.

In 2026 wordt gestart met een verkenning naar een gebiedsgerichte aanpak voor het agrarisch landschap. Daarbij wordt gekeken hoe de agrarische structuur kan worden versterkt, hoe functies beter kunnen worden gecombineerd en waar bestaande instrumenten zoals landinrichting kunnen bijdragen aan een toekomstbestendige landbouw en leefomgeving.

Met deze aanpak willen rijk en regio waarborgen dat de ontwikkeling van de Powerport-regio in samenhang plaatsvindt met de opgaven en belangen van het landelijk gebied, en dat landbouw, natuur, water en leefomgeving gezamenlijk worden meegenomen in de verdere uitwerking.

Organisatie, governance en planning

De ontwikkeling van de Powerport-regio Moerdijk is een gebiedsopgave van nationaal belang die vraagt om een intensief en langjarig gezamenlijk proces. Rijk en regio spreken af de organisatie te versterken en helder te structureren, zodat de verschillende opgaven – in Moerdijk, het Amergebied en het landelijk gebied – in samenhang kunnen worden uitgewerkt.

Vanaf januari 2026 wordt een kwartiermaker aangesteld die verantwoordelijk wordt voor de organisatie van het gebiedsplan en de aansturing van het programmabureau. Het programmabureau ondersteunt het proces van het gebiedsplan, zorgt voor de benodigde onderzoeken en borgt de planning, de interbestuurlijke afspraken en de governance. De Ontwerptafel Powerport blijft actief voor participatie, regionale afstemming en urgente onderzoeksvragen.

Het gebiedsplan start begin 2026 en omvat een brede verkenning van opgaven rondom brede welvaart, leefomgeving, milieu en infrastructuur. De MER-procedure wordt geïntegreerd als juridisch verplicht onderdeel van het plan en vormt de basis voor de uiteindelijke ruimtelijke afweging.

Rijk en regio erkennen dat de druk op decentrale overheden toeneemt door de omvang van de opgave. Daarom worden afspraken gemaakt over

het versterken en bekostigen van de benodigde capaciteit bij gemeenten en waar relevant het waterschap.

Op 10 december 2025 vindt een gezamenlijke informatiebijeenkomst plaats in Zevenbergen om het besluit van 1 december toe te lichten.